

Tahsil edilemeyen alacakların değersiz alacak olarak kaydı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	E-27575268-105[2025-1808]-161290
Tarih	13.03.2026

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Ankara Defterdarlığı

Gelir Kanunları Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : E-27575268-105[2025-1808]-161290

13.03.2026

Konu : Tahsil edilemeyen alacakların değersiz alacak olarak kaydı hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden; şirketinizin ticari alacağının bulunduğu mükellef hakkında iflas kararı verildiği ve kararın kesinleştiği, iflas masasınca yapılan tasfiye işlemlerinden sonra alacağınızın bir kısmının tahsil edilemediği belirtilerek, alacağınızın tahsil edilemeyen kısmının kesinleşmiş iflas kararına istinaden 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 322 nci maddesi kapsamında değersiz alacak olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hususunda Defterdarlığımız görüşünü talep ettiğiniz anlaşılmaktadır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 322 nci maddesinde, "Kazai bir hükme veya kanaat verici bir vesikaya göre tahsiline artık imkan kalmıyan alacaklar değersiz alacaktır.

Değersiz alacaklar, bu mahiyete girdikleri tarihte tasarruf değerlerini kaybederler ve mukayyet kıymetleriyle zarara geçirilerek yok edilirler.

İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükelleflerin bu madde hükmüne giren değersiz alacakları, gider kaydedilmek suretiyle yok edilirler." hükümleri yer almaktadır.

Bu bağlamda, bir alacağın değersiz alacak olarak değerlendirilebilmesi için kazai bir hükme veya kanaat verici bir belgeye göre tahsiline imkan kalmadığının ispatı gerekmekte olup, bahse konu madde uygulamasında esas itibariyle, kaybedilmiş, tahsiline artık imkan kalmamış, değeri sıfıra inmiş alacaklar değersiz alacaklar kapsamında değerlendirilmektedir. Alacağın tahsil güçlüğü'nün objektif ve inandırıcı belgelerle ortaya konması, değersiz alacak uygulaması bakımından önem taşıdığından, Kanun koyucu tarafından, değersiz hale geldiği ileri sürülen alacağın ciddi olarak takip edildiğine ilişkin çabaların kazai bir hüküm veya kanaat verici bir vesika ile tevsiki öngörülmüştür. Kazai bir hükümden anlaşılması gereken, alacağın tahsili için kanun yollarına başvurulmuş olması, icra takibinin yapılmış bulunması, bu müracaatlar ve takipler sonunda, alacağın ödenmeyeceğine hakim tarafından hükmedilmiş olmasıdır. Kanaat verici vesika teriminden ise ödemeyi imkânsız hale getirmiş hal ve sebepler sonucu ortaya çıkmış belgelerin anlaşılması gerekmekte olup, vergi hukuku uygulaması bakımından kanaat verici vesikalara;

- Borçlunun herhangi bir mal varlığı bırakmadan ölümü veya 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 32 ve izleyen maddelerine göre mahkemelerce borçlu hakkında verilen gaiplik kararı ve mirasçılarından mirası reddettiklerine dair sulh hukuk mahkemelerince verilmiş bulunan mirası red kararı,
- Borçlu aleyhine alacaklı tarafından açılan davayı borçlunun kazandığına dair mahkeme kararı,
- Mahkeme huzurunda alacaktan vazgeçildiğine ilişkin olarak düzenlenmiş belgeler,
- Alacaktan vazgeçildiğine dair konkordato anlaşması,
- Borçlunun dolandırıcılıktan mahkûm olması ve herhangi bir mal varlığı bulunmadığını belgeleyen resmi evrak,
- Borçlunun adresinin saptanamaması nedeniyle icra takibat dosyasının kaldırıldığını ve yasal süresi içerisinde yenileme talebinde de bulunulmadığını gösteren icra memurluğu yazısı,
- Gerek doğuşu gerekse vazgeçilmesi bakımından belli ve inandırıcı sebepleri olmak şartıyla alacaktan vazgeçildiğini gösteren anlaşmalar, (Alacaklının tek taraflı irade beyanı ile alınmasından vazgeçilen alacakların, değersiz alacak olarak zarar kaydı mümkün değildir.)
- Ticaret mahkemesince borçlu hakkında verilen iflas kararı dolayısıyla ilgili masa tarafından alacakların tasfiyeye tabi tutulması sonrasında verilen iflasın kapanması kararına ilişkin belgeler

örnek olarak sayılabilir.

Ayrıca, bir alacağın Vergi Usul Kanunu bağlamında değersiz alacak hüviyeti kazanmasına dayanak oluşturan kanaat verici belgelerin veya mahkeme kararının ilgili olduğu yıla ait gider hesaplarına intikal

ettirilmek suretiyle zarar yazılması gerekmekte, zarar yazılması gereken yıldan önceki yahut sonraki yıllarda zarar yazılması mümkün bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, iflas yolu ile takip, iflasa tabi kişiler hakkında yürütülen külli bir takip yolu olup, yetkili yargı mercii tarafından verilecek iflas kararı ile kararın verildiği gün ve saat itibariyle iflas açılmış olmaktadır. Böylelikle iflasa tabi kişi müflis sıfatını kazanmaktadır. İflas halinde, istisnai durumlar haricinde esas itibariyle, borçlu aleyhinde haciz yoluyla yapılan takiplerle teminat gösterilmesine ilişkin takipler durmaktadır. Alacaklının borçluyu dava etmesi veya icra yoluyla takip edebilmesi yasal olarak mümkün bulunmamaktadır. Ayrıca, iflas halinde söz konusu takip yolları kapanmakta, sadece iflas masasına kayıt olma hakkı verilmekte, cebri icra ve külli tasfiye yolu olan iflas halinde bütün alacaklılar eşit şekilde işlem görmekte, dolayısıyla ferdi icra takiplerine izin verilmemektedir.

Buna göre, 213 sayılı Kanunun 322 nci maddesi uygulamasında, borçlu şirket hakkında mahkemece verilmiş iflas kararı ile iflasın açılmış olması, borçludan olan alacakların değersiz alacak olarak kabul edilerek hesaplara intikal ettirilebilmesi için yeterli bulunmamakta olup, bu bağlamda mahkeme kararı çerçevesinde iflasın açılması ile oluşturulan iflas idaresi/dairesi tarafından yapılacak tasfiye işlemleri neticesinde söz konusu alacaklarınızdan tahsil kabiliyetinin olmadığı (tahsil edilemeyeceği) anlaşılan bir tutar kalması halinde, bu bakiye alacağınızın mahkemenin iflasın kapanmasına ilişkin kararına veya iflasın kapanmasına yönelik olarak iflas idaresinden/daresinden alınacak belgelere dayanılarak, belgelerin/kararın temin edildiği yıl hesaplarına değersiz alacak olarak intikali mümkün bulunmaktadır.

Ancak, somut olayda, iflasın kapandığına dair verilen mevcut bir mahkeme kararının bulunmadığı dikkate alındığında, tahsil kabiliyeti kalmadığı belirtilen tutarın değersiz alacak olarak hesaplara intikal ettirilmesi mümkün değildir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelveğe uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

